AD WIKÈNT
INHOUDSOPGAVE

Yolanda Croes: De vloek van de zwarte stenen pagina 14+15

Show Björn Borg geïnspireerd op Mars One pagina 16

Nieuwe Lada ook als station pagina 17

Collectie van het Curaçaosch Museum (3) pagina 18+19

Emma Stone wil blikveld verbreden pagina 20

'Huilen heeft positief effect op stemming' pagina 21

Puzzels, Strip, Eten & Zo pagina 22

Apple evenement op 9 september pagina 23
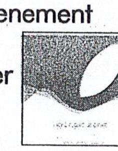

Plank op wieltjes pagina 23
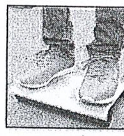

IT-column pagina 23

'Ryan Gosling en Eva Mendes verloofd' pagina 24

WARWARÚ

Knikkers rollen uit zichzelf niet naar boven

MARTIE GENGER

AD Wikènt is een wekelijkse uitgave van ABCourant NV en wordt als bijlage van de zaterdageditie van het Antilliaans Dagblad verspreid.

ABCourant NV
Scharlooweg 31
Willemstad, Tel. 7472200

Yolanda Croes: De

Yolanda Croes (Aruba 1948) werkte als docente Nederlands als tweede taal (NTII) in het beroepsonderwijs en als taaldocent op de Nederlands Antilliaanse eilanden van 1969-1990, als toetsdeskundige voor Engels en Spaans, in de journalistiek en als beëdigd vertaler Engels, Nederlands en Papiaments van 1994 tot begin 2001, waarna ze de Scol di Idioma stichtte, waarvan ze directeur is. Yolanda Croes bewoog zich ook op politiek terrein tijdens de kabinetten Eman II en III.

Door Wim Rutgers

Yolanda Croes

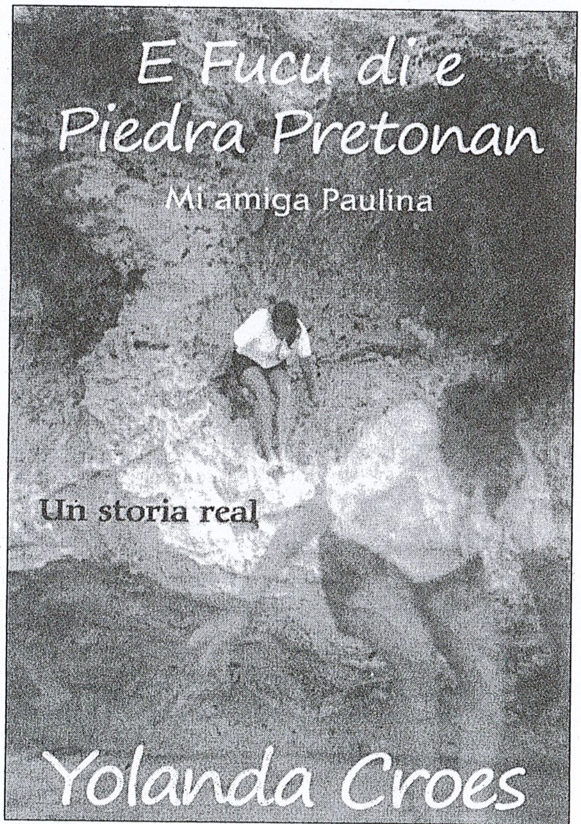

De omslag van het nieuwste boek van Yolanda Croes.

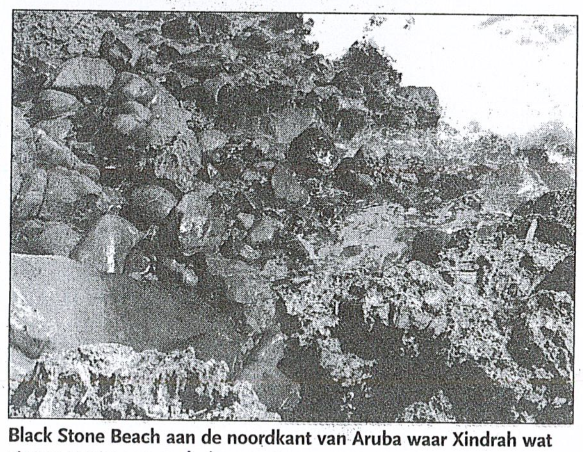

Black Stone Beach aan de noordkant van Aruba waar Xindrah wat stenen van mee naar huis neemt.

Croes publiceerde vier verhalen: 'Acompaña pa un angel; Un tragedia di buelo 2000; Un novela basa riba acontecimentonan real' (1998), 'Perdi riba Lama; Aventuranan saca for di bida real' (1999), 'Unda bo ta mami; un storia real' (2001), en 'E Fucu di e Piedra Pretonan; Mi amiga Paulina; Un storia real' (2015). De opbrengsten van haar tweede en derde boek gingen naar Search And Rescue Foundation Aruba (Safra) en de Fundacion di Hende Muhe den Dificultad.

E Fucu ...

De vierde publicatie, 'E Fucu di e Piedra Pretonan; Mi Amiga Paulina; Un storia real' uit 2015, is een verhaal van epische concentratie en syncretisme, want via de jonge hoofdfiguur Xindrah komen allerlei vormen van religieuze beleving voorbij die haar en haar omgeving beïnvloeden en waarvan ze heil verwachten. Heil en genezing omdat de jonge met de helm geboren Xindrah voortdurend belaagd wordt door allerlei onheil, stemmen hoort en daarom een verbeelde vriendin creëert: mijn vriendin Paulina, met wie ze onophoudelijk gesprekken voert en die haar beschermt tegen kwade invloeden, die noch door pastoors van diverse denominatie, noch door helderzienden of zelfs een exorcist bedwongen kunnen worden. Xindrah is enig kind en zou dolgraag een broer of zus willen hebben, want ze voelt zich eenzaam.

Op een uitstapje naar de noordkust van het eiland heeft de familie een aantal zwarte stenen meegenomen en die als versiering op het erf gelegd, met de gedachte dat die stenen geluk zullen brengen. Maar dit wordt juist de oorzaak van alle onheil omdat er op de plaats waar de stenen gevonden zijn een oude indiaanse vloek rust, een beschermingsban van die heilige plaats, Boca Indjeco: „Antes, e Indjanan a pone un bruha riba e barancanan. Pa proteha nan contra pirata y otro intruso." Op de rots blijkt een inscriptie te staan met de woorden „Esun cu drenta den mi cas, lo no sali hamas." Enkele foto's voor in het boek moeten het realiteitsgehalte van deze gedachte versterken.

Boca Indjeco

De eerste tekenen van onheil die over het huis komen zijn slechte 'vibraties' in de woning, de moeder krijgt een miskraam, Xindrah houdt zich via vrienden bezig met het occulte 'ouija board', ook wel als 'spirit board' of 'talking board' aangeduid, gebruikt in spiritistische kringen, het huis wordt overspoeld met duizendpoten, die volgens volksgeloof doodvoorspellers zijn. Xindrah lijdt voortdurend aan hoofdpijn, hoort stemmen en ziet plotseling een geestverschijning in de vorm van een oude vrouw. Het spookt aan alle kanten, vooral in de slaapkamer van Xindrah.

Het wordt een lijdensweg voor Xindrah, die leidt van allerlei helderzienden naar kruidendokters, van het ene medium naar het andere, van de ene 'pastoor' naar de andere, een relikwie van aartsengel Michaël, bidden en nogmaals bidden door tantes en de hele

vloek van de zwarte stenen

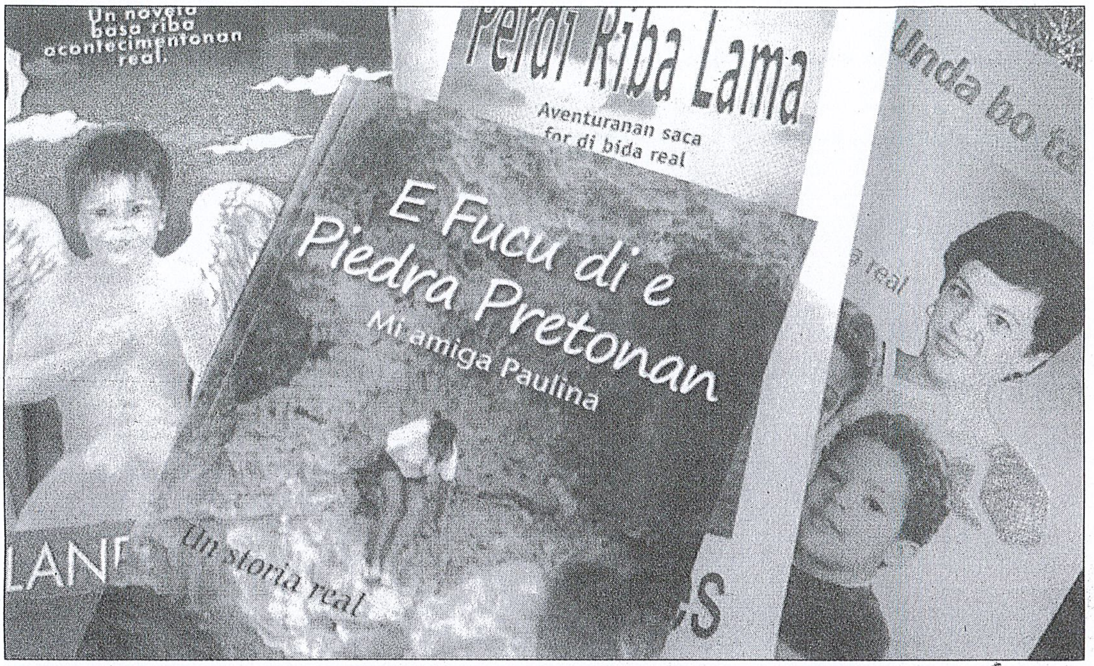

Yolanda Croes heeft verschillende publicaties op haar naam staan.

FOTO'S ANTILLIAANS DAGBLAD

familie, regelmatige kerkgang, Bijbellezen, het verwijderen van waardevolle voorwerpen in huis die onheil zouden brengen - alles zonder enig resultaat. Het wordt allemaal tot in details beschreven.

Dan 'verschijnt' een jong meisje aan haar die ze de naam Paulina geeft en met wie ze zusterlijke vriendschap sluit: ze wilde immers zo graag een zus, eindelijk is ze niet meer alleen. Maar de stemmen en de beproevingen blijven. Moeder leidt haar af door een laptop voor Xindrah te kopen en een paar huisdieren, maar het wordt steeds erger.

Climax

De lezer krijgt aanwijzingen dat Paulina bepaald niet een normale vriendin is van vlees en bloed, maar alleen in de geest van Xindrah bestaat en die zelfs gevaarlijk kan worden. Paulina neemt totaal bezit van Xindrah en vraagt haar mee 'naar boven' te gaan 'naar het licht'. Ze blijkt een ziel die niet tot rust kan komen. Tot drie keer toe doet Xindrah zelfs, zij het een halfslachtige, zelfmoordpoging. Volgens een helderziende is Paulina in feite Paul, een jonge man die jaren geleden verdronken is bij Boca Indjeco en wiens ziel geen rust kan vinden.

De verteller heeft haar verhaal stevig gestructureerd. Naar het midden van het verhaal toe worden de beproevingen steeds sterker, waarna vanaf het midden naar het einde toe naar een verklaring en een oplossing wordt toegewerkt. Een van de vele helderzienden zegt dat ze de zwarte stenen die ze uit de boca hebben meegenomen moeten terugbrengen. Dan begint de lange strijd om Xindrah zo ver te krijgen dat ze Paulina Dirksz als vriendin loslaat en opgeeft. Het verhaal komt in een stroomversnelling als Xindrah wordt overvallen door een man in een zwarte Yaris, die haar verkracht. Maar niemand gelooft haar verhaal, zelfs haar moeder Samatha niet.

Paulina wil haar helpen maar neemt juist meer en meer bezit van haar, zodat Xindrah zich als een robot gaat gedragen. Paulina is een 'lifter' of 'soul eater' die het leven van Xindrah binnendringt en bezit van haar neemt.

Via verschillende helderzienden en spiritisten komt de 'waarheid' langzamerhand aan het licht. In Boca Indjeco zijn veel mensen verdronken en begraven, er waren geesten en een 'lamina' rond en er rust een vloek op de boca vanaf de indiaanse tijd: „Es cu drente den mi cas, lo no sali hamas."

Uiteindelijk krijgt Xindrah de kans om haar moeder het verhaal van de aanranding te vertellen. Impliciet klinkt hier de moraal dat moeders beter naar hun dochter moeten luisteren als ze wat willen vertellen.

Pas als de poster 'Nightwish' met daarop een meisje met een zwarte steen in de woonkamer verwijderd wordt, lijkt een oplossing in zicht. Het lukt Xindrah eindelijk zich van haar ban te verlossen, al zal ze haar leven lang als 'met de helm geboren' de gave van het 'zien' behouden.

Met de slotzin van de epiloog wordt de moraal van het verhaal rond de jonge Xindrah verwoord: „Su storia ta obliga nos realisa cu tin mucho mas entre shelo y tera, cu nos kier of no ta dispuesto, pa compronde. Lo minimo cu nos por haci ta, tene un mente habri pa e mundo misterioso aki."

Yolanda Croes: E Fucu di e Piedra Pretonan; Mi amiga Paulina
Oranjestad: Unoca
185 pagina's
ISBN 978 99904 1 867 5; 978 99904 1 935 1 (e-book)

Xindrah houdt zich bezig met het occulte 'ouija board', ook wel 'spirit board' of 'talking board'.

Pas als de poster 'Nightwish' met daarop een meisje met een zwarte steen in de woonkamer verwijderd wordt, lijkt een oplossing in zicht.